

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

OKUL GELİŞT. TEMEL KAVR. TEORİ VE YÖNTEMLER-1 (Konu Özeti-10.Bölüm: 1-2-3)

Okul Geliştirme ve Liderlik

👉 Bu yaklaşım, temelde öğrenci çıktıları ile ilgilenmiş ve “Tüm öğrenciler öğrenebilir.” anlayışı buna dayanak olmuştur.

Okul Geliştirmede Temel Kavramlar

Değişim:

👉 Değişim, belirgin bir sistematığı olan süreçtir ve belli bir sürede herhangi bir şeyde meydana gelen farklılaşmadır.

👉 Başaran'a göre ise değişim bir bütünün unsurlarında, unsurların birbiriyle ilişkilerinde, öncekine göre nicelik ve nitelikte gözlenebilir bir ayrılığın oluşmasıdır.

👉 Değişim ileriye doğru olabileceği gibi geriye doğru da olabilir.

👉 Değişim doğası gereği çok boyutludur. Eğitim örgütlerinde üç tip değişim vardır:

İçsel değişimler, okul içindeki değişim faaliyetleri,

Dışsal değişimler, eğitim sisteminin bütününü etkileyen değişimleri,

Bireysel değişimler ise kişilerin fikirleri, inançları ve tutamlarıyla doğrudan ilişkili değişimleri ifade eder.

Yenileşme (Innovation):

👉 Yenileşme de bir değişimdir. Değişimin yönü her zaman olumluya doğru olmamasına rağmen yenileşme, olumluya yönelimle eş anlamlılık taşımaktadır.

👉 Özdemir'e göre yenileşme önceden planlanmış, kontrol altına alınarak olumlu sonuçlar doğurması planlanan belirli bir değişimdir.

👉 Örgütsel yenileşme; örgütte etkililik ve verimliliği artırmak için birey ve grup davranışları ve rollerinde, araç ve gereçlerde, örgüt yapısında meydana getirilen bilinçli faaliyetler toplamıdır.

Dönüşüm (Transformation):

👉 Dönüşüm değişimden farklı olarak eski yapının yerini tamamen yeni ve farklı bir yapıya bırakmasıdır.

👉 Çok boyutlu ve çok aşamalı olarak örgütün farklılaşmasını hedeflemektedir. Dönüştürme değiştirmeden çok daha kapsamlı bir işlemdir.

Reform (Islah):

👉 Reform, bir şeyi ya da şeyleri daha iyi hâle getirmek için yapılan değişiklik, iyileştirme, düzeltme ve islahtır. Reformda bozulan iyi gitmeyen bir durumdan arzu edilen, istenen daha iyi bir duruma geçiş hedeflenir.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

OKUL GELİŞT. TEMEL KAVR. TEORİ VE YÖNTEMLER-2 (Konu Özeti-10.Bölüm: 1-2-3)

Gelişim (Development):

👉 Gelişim; küçüklükten büyüklüğe, yakınlıktan karmaşıklığa doğru nitelik ve nicelik olarak değişimin oluşumudur.

👉 Örgütsel gelişimin amacı örgütün işleyişini iyileştirmektir.

👉 **Okul gelişimi:** Tutarlı, sistematik olarak planlanmış, sistemin kendi kendine çalışma ve gelişme çabasını, resmî ve gayri resmî prosedürleri, süreçleri, normları veya yapıları değiştirmeye açıkça odaklanma çabalarını ve davranış bilimi kavramlarını kullanmadır.

👉 Örgütsel gelişim amaçları hem bireylerin yaşam kalitesini hem de örgütsel işleyişi içerir.

👉 Yani örgütsel gelişim için ana mesele örgütteki insan sosyal sistemidir.

Okul Geliştirme Teorileri

👉 Okul geliştirmenin temel amacı, okulun problem çözme kapasitesinin geliştirilmesidir.

👉 Louis, Toole ve Hargreaves, okul gelişiminin üç değişim kaynağının birbirleriyle ilişkili etkilerinin neticesi olarak meydana çıkan bir süreç olduğunu belirtmişlerdir. Bu üç değişim kaynağı:

👉 Bilerek planlanan değişimler,

👉 Teşkilatların varlık süreçleri ile doğal olarak ortaya çıkan değişimler,

👉 Önceden bilinmeyen ve sezilemeyen değişimler.

👉 Okul geliştirme çalışmaları her dönemin temel işlevlerinden biri olmuştur.

(Her devirde dayılar takmış kafayı eğitime desenize. byhy 🤔)

👉 Hesapçılığa göre tarihte dört temel dönem vardır:

👉 Antik Yunan (İÖ 400-İS 476) ➡ *Bilge insan*

👉 Hristiyan Orta Çağ (476-1453) ➡ *Metafizik öğretilere yönelen insan*

👉 Bilimle-Teknik Yeni Çağ (1453-1980) ➡ *Hür ve demokratik insan*

👉 Postmodern Çağ (1980'den sonra) ➡ *Kendine yeten, dünya vatandaşı ins.*

👉 Morgan'a göre örgüler tarihsel süreçte sekiz farklı bakış açısı ile değişim göstermişlerdir. Morgan'ın ortaya koyduğu yaklaşımlardan beşi aşağıda açıklanmıştır:

👉 Makine olarak örgütler

👉 Organizma olarak örgütler

👉 Bevin olarak örgütler

👉 Kültür olarak örgütler

👉 Politik sistemler olarak örgütler

*Arkadaşlar,
Konu bütünlüğü için yaklaşımları
açıklamayı diğer sayfaya aldım. Sayfa
boş kalacağına başlıkları bütün
olarak görelim diye buraya yazdım.
byhy*

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

OKUL GELİŞT. TEMEL KAVR. TEORİ VE YÖNTEMLER-3 (Konu Özeti-10.Bölüm: 1-2-3)

👉 **Makine olarak örgütler:** “Makine metaforu” olarak literatüre giren bu örgüt yapısında tıpkı bir makine dişlisi gibi insanların da bir bütünün parçası olduğunu, makineden beklenen verim ile insandan beklenen verimi etkileyen unsurların benzer olduğuna odaklanmaktadır.

👉 **Organizma olarak örgütler:** Örgütlerin de canlı bir varlık olarak görüldüğü; doğup, gelişip, değişip, öldüğüne odaklanmaktadır.

👉 **Beyin olarak örgütler:** Öğrenmeyi öğrenen ve kendini yönetebilen örgütler olarak tanımlanabilir. Esnek ve yeniliğe açıktırlar.

👉 **Kültür olarak örgütler:** Örgütü sosyal bir yapı olarak görür; örgüt içinde norm, gelenek, ve değerlerin bütünleştiği kültür önemlidir.

👉 **Politik sistemler olarak örgütler:** Örgütün güç, otorite ve politik oyunlardan etkilendiğine odaklanır.

Bu örgüt yaklaşımlarını okullar üzerinden incelersek aşağıdaki özellikleri görebiliriz:

👉 **Makine olarak okullar:** Okullarda nicel akademik çıktılarının verimlilik olarak kaydedilmesi.

👉 **Organizma olarak okullar:** Okulların cansız yapılar yerine insan gibi canlı varlıklar olarak görülmesi ve açık sistem yaklaşımı ile incelenmesi. Girdi, süreç, çıktı ve geri besleme.

👉 **Beyin olarak okullar:** Kendini değiştirebilmeyi öğrenebilen ve şekli yenilenen okul.

👉 **Kültür olarak okullar:** Okul kültürü ve iklimi çalışmaları, okullarda değer ve ritüellere odaklanma.

👉 **Politik sistemler olarak okullar:** Okulda yöneticinin güçleri (yasal güç, bilgi gücü, uzmanlık gücü), otorite ve politik oyunların önem kazanması.

(Arkadaşlar, yukarıdaki yaklaşımlardan çok güzel yorum soruları hazırlanabilir. Bu nedenle kısaltma yapmadan ekledim. byhy 😊)

Okul Geliştirme Yöntemleri

👉 Okul geliştirme yöntemleri:

👉 Rasyonel planlama

👉 Kamu tercihi

👉 Sibernetik (güdü bilim)

👉 Kendi kendini oluşturma

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

OKUL GELİŞT. TEMEL KAVR. TEORİ VE YÖNTEMLER-4 (Konu Özeti-10.Bölüm: 1-2-3)

👉 Bu yöntemlerin okul gelişimine yaklaşımları:

👉 Rasyonel planlama modelinin bir ürünü olarak görülen müfredat teorisi

👉 Teşvik tedbirleri ve müşteri kontrollü sorumluluğu vurgulayan mikroekonomik teori ve kamu tercihi teorisi

👉 Öğrenen örgütlere ilişkin teori ve güdü bilim

👉 Kendi kendini oluşturma kavramına ilişkin kuram geliştirmede yer alan öz düzenleme ve öz-organizasyon teorileri

Rasyonel planlama yöntemi:

👉 Eğitime uygulandığında etkili bir örgütsel işleyişe olanak sağlayan ve kuralcı bir disiplindir.

👉 Rasyonel planlama düşüncesi, hedef koymak ve hedeflere ulaşmak için kullanılan sistematik yaklaşımın etkili okul geliştirme modellerinde ne kadar önemli olduğunun fark edilmesini sağlamıştır.

👉 Eğitim sistemlerinin dört gelişim aşaması yukarıda bahsettiğimiz teoriler ile ilişkili olan dört aşama şöyledir:

👉 Üretim odaklı

👉 Tüketim odaklı

👉 Müşteri odaklı

👉 Yenilik odaklı

Eğitim Sistemlerinin Gelişim Aşamalarının Temel Özellikleri

Üretim odaklı aşama	Tüketim odaklı aşama	Müşteri odaklı aşama	Yenilik odaklı aşama
Öğretim fabrikası	Okulun demokratikleşmesi	Mali oransızlıklar	Müzakereye karşı düzenleme
Seri üretim hattı	Katılım (aile, öğrenci)	Ortak sorumluluk	Proje çalışması
Standartlaşma	Ulusal standartlar	Kişiselleştirme	Halka yakın ağ oluşturma
Tekdüze kurallar	Yetkilerin dağıtılması	Görevlerin dağılması	Devam eden yeniden düzenleme
Bürokratik güç	Teknokratik güç	Ortak iktidar	Yaratıcı iktidar/yetki
Öğretmen odaklı üretim	Kitle iletişim teknolojileri	Bireysel çalışma programları	Yatay yönetim ilişkileri
Gittikçe artan harcama	Kamu yatırımı	Kullanıcı ücretleri	Program finansmanı
Öğretmen merkezli pedagoji	Öğrenci merkezli pedagojiler	İnteraktif öğretim	Değişken pedagojik geometriler
Öğrenci değerlendirmesi	Formatif değerlendirme	Sonuçların değerlendirilmesi	Performans değerlendirmesi

Kaynak: Carnerio,1994, akt. Parlar, 2012.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

OKUL GELİŞT. TEMEL KAVR. TEORİ VE YÖNTEMLER-5 (Konu Özeti-10.Bölüm: 1-2-3)

Kamu tercihi yöntemi:

👉 Ebeveyn ve diğer ilgili kişilerin ihtiyaçları düşünüldüğünde, okul gelişimi için dış baskının önemi ve okulun belli bir otonomiyle hareket etme ihtiyacı, etkili okul geliştirme kavramsal modelinin önemli öğeleri olarak kabul edilebilir.

Sibernetik yöntem:

👉 Rasyonel planlamadan daha az çaba gerektiren bir planlama türüdür.
👉 Sibernetikte değerlendirme, geri bildirim ve düzeltici hareket döngüsünün ana prensiplerden birisidir.

👉 Değerlendirme, geri bildirim, düzeltici hareket ve öğrenme döngüleri dört aşamadan oluşur:

1. Performans ölçme ve değerlendirme
2. Verilen ya da henüz oluşturulan normlara dayalı değerlendirme yorumu
3. Düzeltici hareketi gerçekleştirme kapasitesi olan birimlere bu bilgiyi iletme veya geri bildirim sunma
4. Örgütsel performansı geliştirmek için bu bilginin sürekli ve fiili kullanımı

Kendi kendini oluşturma yöntemi:

👉 Kendi kendini oluşturma kavramı, biyolojik bir terim olarak ortaya çıkmıştır ve bu disiplinde canlı organizmaların doğuş sürecini anlatmak için türetilen bir terimdir.

👉 Öz-organizasyon ve kendi kendini oluşturma teorisi aşağıdaki çıkarımlarda bulunur:

1. Otonomi, sabitlik ve örgütsel kimliğin önemini fark etme
2. Aktörlerce kullanılmakta olan teorilerin esas alındığı kültürel açılara dikkat çeken okul geliştirmeye ilgili görüşlere uygun bir bakış açısı
3. Dış etkilere karşı mevcut durumun savunulması ve korunmasına yönelik örgütsel fenomenin fark edilmesi
4. Hiyerarşik ve dış denetimin önemine ilişkin belirli koşullar
5. Örgütlerin amaç, üretkenlik ve etkinlik odaklı olduğu varsayımına ilişkin belirli koşullar.

Arkadaşlar,

Daha önce de belirttiğim gibi bir yandan okul, bir yandan deneme sınavları derken özet çalışmalarını çok yorucu oluyor ve vakit bulmakta zorlanıyorum.

Bu nedenle 10. bölüme ait ilk birkaç özet ve testi yayınladıktan sonra sitedeki görüntülenme ve indirme sayısına göre devamını hazırlamaya çalışacağım.

Bilgilerinize sunarım.

byhy

Kıymetli meslektaşlarımız,

Eğitim öğretim yılı içinde olduğu gibi Uzman Öğretmenlik ve Başöğretmenlik Mesleki Gelişim Çalışmalarında da yanınızdayız.

Bu süreçte yapacağımız paylaşımlardan daha hızlı haberdar olmak için aşağıdaki kanallardan bizleri takip edebilirsiniz.

Sınava katılacak olan tüm meslektaşlarımıza başarılar dileriz.

Ulaşmak istediğiniz kutucuğa tıklayınız.

Telegram Kanalı

Telegram Kanalı

Facebook Grubu

Facebook Grubu

EMEK HIRSIZLARINA UYARI

Birkaç dakika içinde indirerek kullanmış olduğunuz çalışmalar için saatlerimizi veriyoruz. Yeri geliyor ailemize, arkadaşlarımıza ayıracağımız vakti bu çalışmalara ayırıyoruz.

Çalışmalarımızı paydaşlarımızın kişisel olarak kullanmaları için hazırlıyoruz. Farklı sitelerde paylaşılmasına müsaademiz olsa zaten biz paylaşırız değil mi? Maalesef saatler verip hazırladığımız çalışmalar üzerinde isim değişikliği yapılarak kısa süre içinde belirli sitelerde paylaşılıyor. Bu şekilde yapan kişiler paylaştığı çalışmayı hazırlamış olmuyor, **ÇALMIŞ** oluyor. Bu gözler; yaptığı hırsızlığı bilmeden altına teşekkür yazanlara "Rica ederim." yazanları da gördü, bırakın bir özrü, cevap vermeye tenezzül bile etmeyenleri de gördü. Üzülerek belirteyim ki bu kişiler bizim **MESLEKTAŞLARIMIZ**.

Korkarım ki bir gün azmimizi yitirirsek en büyük nedeni bu **EMEK HIRSIZLARI** olacak.

Bugüne kadar emek hırsızlarını defalarca uyardım. Ancak her gün bunlara bir yenisini ekleniyor. Artık paylaştıkları site üzerinden veya sosyal medyadan kendilerini uyardırmayacağım. Bu sayfayı her paylaşımına ekleyeceğim. **Aşağıdaki listede yer almak isteyen buyursun, çalsın...**

NOT: Bu sayfayı okuduğu halde anlamayana ücretsiz okuma anlama kursu verilir!

 HASAN YILDIRIM

EMEK HIRSIZLARI

Site	Kullanıcı Adı	Etkinlik	Açıklama